

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— május 14.

(A harmadik egyetem.) A harmadik egyetem kérdése ismét felszínre vetődött. Szeged és Nagyvárad versengenek a felett, hogy melyikük halássza el az egyetemet. Szeged érdekében küldöttséget meneszt gróf Apponyi Albert miniszterhez a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület, Nagyváradon pedig mérges plakátokkal igyekeznek elvenni Szeged gusztiusát a jó falattól. Mindinkább kitünik, hogy a lelkiismeretlenség, szűkkeblű féltékenység mekkora foka kellett ahhoz, hogy a debreceni vaskalap hosszú időre agyonnyomta annak még a lehetőségét is, hogy a harmadik egyetem nálunk létesüljön, a hol felállításának legtöbb előfeltétele megvan, a közönség pedig oly lelkesen karolta fel az eszmét. A vaskalap m. t. viselői gondolják meg, mennyi erkölcsi és anyagi kár háramlik Debrecenre, ha az új egyetem p. o. Nagyváradon lesz meg. Arról nem is beszélve, hogy akár Szegeden, akár Nagyváradon állítják fel, az minden egyéb lehet, csak protestáns egyetem nem. Az országos tornaversenyre Debrecenbe érkező Apponyit jól lesz arról felvilágosítani, hogy micsoda ármányok okozták, hogy Debrecen maga lökte el magát a harmadik egyetemet, melynek felállítása pedig erkölcsi kötelességünk lett volna. Még megérjük, hogy a buzgó katolikus Apponyi fogja kedvező mederbe téríteni a debreceni protestáns egyetem elposványosodott ügyét!

(A fiatal főispán.) 1. nagyfejű: Én a magam részéről úgy találom, hogy az új főispán nagyon fiatal erre az állásra...

2. nagyfejű: Ugyan mért lenne fiatal? Aztán nincs az sehová felírva, hogy vén embereket nevezzenek ki főispánokká...

1. nagyfejű: Felírva ugyan nincs, de gondold meg, hogy sokan szerettek volna főispánokká lenni! Mikor kerül ezekre sor, ha az új főispán nincs legalább is hetven esztendőse?...

(Róma tévedése.) Semmitől sem irtó-zunk annyira, mint a vallási viszályoktól, az ugynevezett kulturharctól! Különös, hogy éppen Róma követ el arra nézve mindent, hogy a francia kulturharc hasonlója törjön ki Magyarországon is. Kedvünket szegte már az is, hogy Rómában makacsul ellenzik a

görög katolikusok magyar liturgiájának ügyét, legujabban pedig a magyar kegyesrendieknek, tehát a magyar középoktatás tetemes részének, római diktatura alá való (Alávaló? Szedő.) terelése háborítja fel a kedélyeket. Igazán sajnos, hogy abban a két külföldi városban, a melyeknek oly nagy befolyásuk van a magyarság ügyeire, tehát Rómában és Bécsben, oly kevés érzéket tanúsítanak a magyar lélek és a magyar közélet áramlataival szemben! Meg kellene magyarázni Rómának, hogy kár a francia kongregációk bonyodalmaival Magyarországra átlátnállni, a hol szintén van elég darázs-fészek, melyben a katolicizmusra nézve ellenséges darazsak bőven tanyáznak!

A jövő politikája.

— Irta: Vidovich Menyhért. —

— május 14.

Álom az, vagy valóság, ami rövid másfél év alatt történt! Egy hatalmas párt, több mint harminc évig való uralkodása után, (hogy e párt önző céljai megvalósítása miatt, a nemzetet erkölcsileg demoralizálta, az most nem illik cikkem keretébe) eltűnt a föld színéről! A nemzetet a gyászmagyarok majdnem az abszolutizmusba hajtották! Végre: a nemzeti ideál győzedelme!

Mindegyik külön-külön, egy-egy korszak alkotásának is beillik. — És történt másfél év alatt...

Csoda történt: A nemzet legjobb fia állanak a kormány élén, 240 tagot számlál a 48-as párt!

Tehát új korszakba léptünk... Az új korszakkal megváltozik minden, remélem még az erkölcs is... A politikai lapoknak azonban mindenesetre állást kell foglalniok.

A nemzet a 48-as párt kezébe tette le az ország sorsát! Nagy szó. Ha okos politikát követ, gazdaggá és nagygyá teszi az országot, ha okatlan politikát követ, nemesak magát, de az országot is tönkre teszi...

Az egész nagy válságot a 48-as párt „elveinek fenntartása” befolyásolta; Az ok: Hiábavaló volt az engedményekben a legszélső határig elmenni, az elvfenntartás mégis mindig bizalmatlanságot

szült. Végre a kibontakozás kulcsa zárt nyitott, az elvfenntartás keretében...

Mármost, tehát csak az a kérdés, hogy a nagy probléma megoldásánál a 48-as párt, a kulcsal nem megfordítva fogja e akarni a zárt felnyitni?

A szenvedés és nyomor korszaka, jó iskola volt a 48-as pártnak... Hallatlan iróniája a sorsnak, de mégis ugyan!

Az „alkotmány” kormányzási forma okvetlenül feltételezi az uralkodó és nemzet között való egyértelmű működést. Az alig mult idő fényesen bebizonyította, hogy kölcsönös megértés nélkül nincs parlament, nincs alkotmány...

A kerékkötő az „elvfenntartás”-ban rejlő bizalmatlanság volt.

A lejtőn, hála uralkodónk bölcsességének, szerencsésen lejutottunk, a kerékkötőt kikapcsoltuk! Most még csak az őszinte kijelentése van hátra annak, hogy:

„A mindenkori viszonyokat mérlegelve, az uralkodóval közösen egyetértve, valósítjuk meg elveinket!”

Megvagyok győződve, hogy a „Szabadság” jövő politikai iránya is e pár sorban lefektetett, de a nemzet felvirágzását célzó programmban fog kidomborodni...

Politikai hírek.

= A miniszterelnök kihallgatásai. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, mint pénzügyminiszter minden csütörtökön délután három órakor ad kihallgatást. Előjegyzéseket szerdán és csütörtökön a délelőtti órákban fogad el a pénzügyminisztérium elnöki irodája.

= Gróf Zichy Nándor kinevezése. Ő Felsője gróf Zichy Nándort, a néppárt vezérét, a magyar vallás és tanulmányi-alapokra felügyelő és azokat ellenőrző bizottság elnökévé nevezte ki.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

— május 14.

A tegnapi nap eseményei közül kimagaslóan Wekerle Sándor miniszterelnöknek temesvári választói előtt tett nyilatkozatai, ugy szintén Kossuth Ferenc kereskedelmi

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegonkint 4— korona.

miniszternek a német szövetségre vonatkozó kijelentései:

(Wekerle Temesváron.)

Wekerle min. elnököt nagy lelkesedéssel fogadták temesvári választói, a mit ő a politikai helyzetre vonatkozó nagy fontosságú fejtegetésekkel honorált. Vázlatosan közöljük a nagy fontosságú beszéd tartalmát:

Az ország törvényes rendjének helyreállítása egy a közigazgatás, mint az állami igazságszolgáltatás egész menetében, a jog folytonosságának megővése, védelmezése, kulturális és gazdasági fejlődésünknek előbbrevittele, a fejedelem és nemzet közötti egyetértésnek hű ápolása és a jövőre nézve való biztosítása azok a politikai feladatok, a melyekre vállalkoztunk s a melyekre a legutóbbi választások után a nemzetől is mandátumot nyertünk. Rámnézve közömbösnek kellett lenni, hogy a pártoknak számaránya miképpen alakul; nem a pártok számaránya, hanem a program képezi hitvallásunkat és feladatunkat. A nemzet egészének a modern demokrácia minden követelményének megfelelőleg a politikai élet sáncába való bevezetése képezi legfőbb feladatunkat. Annak az új Magyarországnak megalakítását kell előkészítenünk, a mely nem egyes osztályokat, nem egyes érdekeket, hanem a nemzet egészét és teljességét képviseli. Bajokat okoznak egyrészt azok, a kik elvmeztagságokkal illetnek minket, a kik e program végrehajtására vállalkoztunk, másfelől idézik a bajokat azok is, a kik nem tudják túrtetni politikai elveik megvalósulását, hanem abban a téves hitben vannak, hogy most azonnal ütött már a megváltásnak órája. — A nemzetiségeknek tevékenységünkbe való bevonását is mellőzhetetlen feladatunknak tartjuk. Feltétlenül fenn fogjuk tartani azokat a kereteket, a melyeket a magyar politika felállított, a magyar állameszménk feltétlen elismerését és tiszteletét, a magyar faj politikai vezetését, nemzeti jellegét. A külföldi szerződések azzal az előnnyel járnak, hogy a bizonytalanságot a gazdasági bizonyosság, a biztos számításnak körülményei váltották fel és hátránnyal járnak annyiban, hogy megnehezítették értékesítési viszonyainkat. És értékesítési viszonyainkat, termelési feltételeink sulvosabbakká lettek, mert emelkedett a munkabér és el kell készülvén lennünk arra, hogy a munkást még jobban kell díjazni, mert saját népünket csak úgy tartathatjuk itthon és foglalkoztathatjuk méltóan, ha megfelelően díjazzuk, ha anyagi helyzetéről kellőleg gondoskodunk. Ezek a kívánndorlás kérdésének legfontosabb részletei; a

munka megfelelő díjazása, a kisebb zaklatások elkerülése, mindenféle melléktehernek könnyítése és a közintézményekben és közjogokban való egyforma részesítés és gondozás. Az értékesítés feltételének megkönnyítése, a termelési feltételeinek olcsóbbá tétele, ez a két gazdasági vezéreszme, a mely az egész gazdasági haladás kulcsát rejti magában és e téren meglesz feladata nemcsak a társadalomnak, a helyhatóságoknak, hanem előljáró feladata lesz az állami tevékenységnek is minden igazgatási és kormányzati ágon. Meglesz a feladata a pénzügyi kormányzati ágnak is az adóreform létesítése, hitelviszonyaink további szabályozása és fejlesztése, s roppantul megrendült hitelképességünknek és külföldi hitelviszonyainknak fejlesztése útján. Meglesz a feladata a célok elérése végett a kultúrigazgatásnak is, különösen a szakoktatás fejlesztése tekintetében. Meglesz a feladata e téren közlekedési hálózatunk bővebb kiterjesztésének és jobb kihasználásának újabb kiviteli irányok teremtésének biztosításával. — A szesz adónak új reformjára kell gondolnunk, a mely igen sok földnek jövedelmességét nagyobb mérvben biztosítja, mint mai adórendszerünk. Azon rendezést, a mely államháztartásunk körében vár reánk, semmiféle szakismeret, semmiféle genialitás a mai forrásokból helyreállítani nem tudja. Ha mi nem vagyunk képesek ezen új adóalapot megteremtani, akkor berendezkedhetünk egy szerény magyar agrár állam kezdetleges igényeire, de egy fejlődő, modern állam igényeit kielégíteni képesek sohasem leszünk. Rendszeres ipari és gazdasági fejlődésnél új piacoknak szerzése érdekünkben áll.

A mi Németországgal kötött szövetségünk, a melyet igen kis töredék kivételével minden politikai párt helyesel, nemcsak a béke biztosítója, hanem külpolitikánknak egyik sarkköve. Tartásunk ettől távol minden kalandos kísérletet, tartásunk távol minden hisztériákat, mintha a mi belügyeinkbe bármiféle beavatkozás történt volna. A közéletnek oly gyújtókat kell teremtenünk, a melyek egyesítik a mezőgazdaságot, ipart és kereskedelmet igényeit. Én, a mi kor erre gondolok, soha sem tartok oly városokat szem előtt, a mely városok mesterként tartatnak fenn, hanem olyanokat, a mely városokban a kultúr szükségletek is azért állanak elő, mert alapjukat képezi maga az anyagi jóléteből kiinduló fejlődés és művelődés.

(Kossuth és a német szövetség.)

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter vasárnap a német császár bécsi látogatásáról és a német szövetségről egyes magyar lapokban megjelent nyilatkozatokra vonatkozólag egy újságrónak ezeket mondotta:

toogatásáról és a német szövetségről egyes magyar lapokban megjelent nyilatkozatokra vonatkozólag egy újságrónak ezeket mondotta:

A magyar közvélemény még mindig át van hatva attól a tudattól, hogy Magyarországnak kiváló érdeke az, hogy Németországgal a legjobb viszonyt tartsa fenn. Politikailag természetes az, hogy keresnünk kell szövetségét annak a szomszédos nagyhatalomnak, melyre minden előrelátható körülmények között leginkább támaszkodhatnánk. Közgazdaságilag pedig Németország képezi Ausztria után legnagyobb fogyasztási piacunkat, tehát ebből a szempontból is fontos ránk nézve a német barátság. Ez képezi a kormányunk álláspontját, a melyhez az ország érdekében valónak látja szorosban ragaszkodni, abban a meggyőződésben, hogy Németország intőző körei is belátták a szükségét annak, hogy Magyarország érdekei és jogos kívánalmairól barátságos előzékenységet kell mutatni. Magyarországnak kinos benyomás: keltatt az a tény, hogy akkor, midőn Magyarország kormánya nem volt olyan helyzetben, hogy törvényesen és illetékesen az ország nevében tárgyalhasson és szerződhet, éppen akkor sürgette Németország az újvamszerződésre vonatkozó tárgyalásokat még pedig oly alakban, a mely világos és flagrans megsértését képezte az erre vonatkozólag fennálló magyar törvényeknek. Magyarországnak azt a sürgetést, mely Németország részéről jött, úgy fogták -el, mint Magyarország helyzetének megnehezítésére való közreműködést. Ez ugyan nem képezi a kormány felfogását, mert a kormány nagyon jól tudja, hogy Németország csak egy erősen német és más államok érdekeivel szemben önző politikát követelt, a nélkül azonban, hogy Magyarországgal szemben bármiféle célzati lettek volna. — Azt gondolom, hogy a német császár mostani látogatása az algezirasi eseményekkel kapcsolatban levő udvariassági tény és semmi egyéb.

(A trónbeszéd.)

Holnap minisztertanács lesz, amelyen a miniszterelnök beszámol bécsi útja eredményéről és egyszersmind megállapítják a trónbeszéd szövegét is. Mert téves a lapoknak az a hire, hogy a miniszterelnök magával vitte Bécsbe a trónbeszédet jóváhagyás végett. — Mostani kihallgatása alkalmával ugyanis csak szóbeli előterjesztést tett a trón-

Szegényes fabölcsőben . . .

Szegényes fabölcsőben

Aludtam első álmom . . .

A ragyogásban, boldogságban

Nem volt részem sehol a nagy világon . . .

A szenvedéssel összeszoktam,

Sorsom miatt, mostoha volt bár,

Nem sirtam, nem zokogtam!

Eddig betölté vágyam

Alacsony, meszelt kis szoba.

A palotáktól félttem, szöktem,

Fényre, gazdagságra nem vágytam soha!

Megkedvelém a szegénységet,

S nem vágytam attól szabadulni . . .

Mig meg nem ismerélek!

Azóta egyre folyton

Hatalmas, forró vágy hevit!

Szeretnék birni mindent, mindent,

A mesés világnak összes kincseit!

És nem hevit más semmi! semmi!

Szeretnék gazdag, pompa-fényes,

Hozzád hasonló lenni!

Szabó István.

A Magyar Remekírók új sorozata.

A Franklin-Társulat nagyszabású remekírógyűjteménye, az öt esztendővel ezelőtt megindított Magyar Remekírók, immár vemsokára teljes lesz. Most jelent meg a gyűjtemény kilencedik ötkötetes sorozata s így egy év múlva befejeződik az 55 kötetre tervezett hatalmas gyűjtemény, a mely a maga nemében páratlan kincsesháza irodalmunk remek alkotásainak.

Az új sorozat Deák Ferenc válogatott munkáinak első kötetét, Petőfi Sándor összes munkáinak első és második kötetét, Mikes Kelemen Törökországi leveleit és a Magyar Népdalok egykötetes gyűjteményét foglalja magába.

A Deák Ferenc-kötet a haza bölcsének beszédeit tartalmazza időrendben 1829-től 1861-ig. Az első beszéd a kötetben egy védő beszéde a 26 éves tiszti ügyésznek 1829. szeptember 10-én egy rablógyilkos mellett a halálbüntetés ellen, az utolsó beszéd a haza vezérének első felirati javaslata és indoklása 1861 máj. 13-án. Ez a kötet magában foglalja tehát a nagy államférfi pályája első nagyobb részének minden jelentősebb mozzanatát, a melyeknek egy egy beszéde felel meg. Pályafutása második felének, a kiegyezés előkészítésének és a kiegyezési korszaknak egy későbbi, második kötet lesz a hű tükré. — Ez a két kötetes Deák, a melyet Wlassics Gyula rendezett sajtó alá és látott

el csaknem öt éves gyönyörű élet- és jellemrajzi bevezetéssel, mintaszerű pépies kiadás. Minden egyes beszéd előtt meg van a beszéd rövid előzménye, úgy hogy az olvasó teljes tájékozottsággal élvezheti a beszédeket, s teljesen beleéli magát a multba, amely a beszédek folyamán mintegy megelevenedik előtte.

Az új sorozat két kötete Petőfi munkáinak java részét, a kisebb költeményeket foglalja magába betűrendes tárgymutatóval, az eredeti kiadások alapján javított pontos hű szöveggel, Badiés Ferenc tartalmas bevezető tanulmányával együtt. A nagy költő egyéb munkáit további két kötet fogja beleilleszteni a gyűjteménybe.

A magyar próza egyik uttörő nagy mesterének legremekesebb alkotását, Mikes Kelemen Törökországi leveleit kapjuk az új sorozat negyedik kötetében Erődi Béla magvas bevezető élet és jellemrajzi tanulmányával és gondos jegyzeteivel. A bujdosó fejedelem leghivebb szolgálója és íródeákja, irodalmunknak egyik legrokonszenvesebb alakjává lett, a kinek bámulatos frissasége túlélt immár közel két század t, bájával, zengzetességével, tőről metszett magyarságával állandóan megtermékenyítve irodalmunk legjelesebb új mestereit. A rodostói száműzetés hosszú éveinek krónikáját ez a kiadás, a mely az egri lyceum könyvtárában őrzött eredeti kézirat nyomán készült, bizonyára még népszerűbbé fogja tenni.

beszéd tartalmáról és megállapodott a külügyi vonatkozások dolgában; de a szövegezés holnap fog megtörténni.

(Koalíciós pártkör.)

Politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy az alkotmánypárt kebelében mozgalom indult meg egy az összes szövetkezett pártokat magába foglaló koalíciós pártkör alakítása végett. A közös pártkör szabályainak megállapítására bizottságot küldenek ki. A közvetlenül az országgyűlés megnyitása után alakítandó pártkörnek csupán képviselők lehetnének a tagjai, kültagokat nem fogadnak el. E pártkörrel némelyek azt hirdetik, hogy fölöslegessé teszi a vezérbizottságot, mások szerint éppen ennek kebeléből küldené ki a szövetkezett pártok politikáját irányozó intézőbizottságot.

(A függetlenségi-párt értekezlete.)

Az országgyűlés függetlenségi-pártja szombaton és vasárnap este értekezletet tart. — Ugyanakkor tartják meg a párt ösmerkedő-estélyét.

(Az alkotmány-párt elnöksége.)

Megcáfolják azt a hirt, hogy Darányi Ignác földmívelési miniszter leköszönne az alkotmány-párt elnökségéről. Mások szerint Széll Kálmán lesz az alkotmány párt elnöke. Azóta külföldben az a hír van elterjedve, hogy már legközelebb egy tekintélyes bank elnöki állását foglalja el.

(Vilmos császár kegyelete.)

Bécsből írják: Udvari körök szerint Vilmos német császár tervbe vette, hogy Andrássy Gyula gróf egykori külügyminiszter szobrának leleplezésére Budapestre jön, hogy kegyeletét Andrássy emléke iránt lerójjá. Andrássy alatt kötött meg tudvalevőleg a hármas szövetség.

Az új sorozat utolsó kötete a Magyar népdalköltészet jeles gyűjteménye. Endrődi Sándor, a kiváló lyrikus, rendezte sajtó alá és látta el bevezető tanulmányával, amelyben rövid áttekintést adja népdalgyűjteményeink keletkezésének is, a melyek színjavát foglalja magába ez a nagy szakértelemmel és szeretettel összeválogatott értékes kötet. A gyűjtemény tárgykörök szerint van beosztva. (Szerélem rózsái; katona élet; pásztordalok; betyár nóták; bor mellett; vidám órák; vegyes dalok; ágról-ágra; ismert szerzőktől.) A kötet végén betűrendes névjegyzéke van az összes népdaloknak.

Az új sorozatban lévő arcképek (Deák Blérenc, Petőfi Sándor, Mikes Kelemen), R. Hirsch Nelli művészi rajzóját dícsérik.

Az új öt kötet a gyűjtemény eredeti programjához híven az 55 kötetből a magyar irodalom különböző koru kincseit ragadta ki és sorozta egymás mellé a kilencedik sorozat keretén belül. Az új kötetek beillenek a maguk helyére a teljes gyűjteménybe, a mely időrendben foglalja majd egybe remekirónkat.

Az új sorozat kiállítása a kiadó intézet hagyományaihoz illő. Csupa díszszelvényes kötet, úgy mint a gyűjtemény eddig megjelent többi kötete. Az 55 kötetes teljes gyűjtemény ára 220 korona s az egész gyűjtemény, melyből immár 45 kötet megjelent, havi részletfizetésre is megrendelhető.

A községi iskolák záróvizsgálója.

Nők az iskolaszékben.

(Saját tudósítónkól.)

— május 14.

Debrecen város iskolaszék ma délután tartotta meg alakuló ülését a városháza nagytermében. Mint ismeretes a törvényhatósági tag választások után az iskolaszék az egyetlen bizottság, a mely nem alakult meg eddig. Ma megtörtént ez s az ülésen még a legfontosabb, az év végén összehívandó kérdésekben hozott határozatot az iskolaszék.

Kovács József polgármester elnökelt az ülésen, a melyen első sorban is a megjelent, valamint a közgyűlés által választott tagok letették a szokott formában az esküt. Ennek megtörténnel az iskolaszék így alakult meg.

Elnök: Kovács József.

Másodelnök: Oláh Károly.

Jegyző: Varga Károly tb. tanácsnok.

Az iskolaszék tagjai nő tagokkal is kibővítette magát, még pedig azokkal, a kik eddig is tagjai voltak az iskolaszéknek.

Ezután a város belterületén lévő óvodákhoz gondnokul Acél Géza főmérnököt, az ohati és ohat-telekházi iskolákhoz gondnokul Farkas Albertet, a gazdasági ismétlő iskolákhoz Király Gyulát, a halápi iskolához Balog Sándor erdészt, az ondódi iskolához pedig Kovács János kereskedőt választották meg gondnokokul.

Miután az iskolaszéki tagoknak nem csak joga, de kötelessége is az iskolák ellenőrzése, Oláh Károly másodelnököt bízta meg az iskolaszék, hogy a községi iskolaszéki tagokat az ellenőrzés megejtésére ossza be.

Ezután kitűzték az ülésen az idén tanév záró vizsgálatának határnapját. Ezek a következők:

Ondódon június 8-án délelőtt, Halápon június 8-án délután, Belső-Ohaton és Telekházán június 10-én délelőtt és délután. A vizsgálatokra Oláh Károly tanácsnok küldetett ki biztosul.

Az iskolaszék megkeresi a város tanácsát, hogy a szorgalmas tanulók megjutalmazására 80 koronát utaljon ki, egyben köszönettel elfogadta Gara Alajos bérlő által a jutalmazásra felajánlott 20 koronát.

A Belsőohaton és Telekházán a gyermekmenhelyet megnyitják és 3 hónapig tartják fenn. Menház vezetője lett az Ohaton Balla Ödönne, Telekházán Molnár Ferenoné.

A debreceni óvodákban a nagy melegekre való tekintettel az esztendő július hó 20-á előtti fogják bezárni. Ettől kezdve szünidejük lesz augusztus 20-áig a kicsinyeknek.

Az iskolaszék ülése ezután véget ért.

MÖZIGAZGATÁS.

Jelentések. Megjelent a városi nyomda zárszámadása, továbbá a városi világítási vállalatának 1905-iki, 7-ik üzlet-évről szóló jelentés. Ez utóbbiból kitűnik, hogy az elmúlt év tisztajövedelme 109.152 k. 95 f. volt, a múlt évi 105.948 k. 31 f. összeggel szemben. Ez mindenestre örömdetes haladás, csak azt szeretnők tudni, hogy a vállalat nem járt volna e deficitel, ha a város világítása tisztességesebb és modernebb, mint a miénk most? Az egyiptomi sötétség kismiska a mi világítási viszonyainkhoz képest.

Irodalom és Művészet.

Bocskay hadinépe. Dr. Boldisár Kálmán, Debrecen helyettes főkapitánya érdekes új könyvet adott, címe „Bocskay Hadinépe”. A kitűnő tollú író könyvére visszatérünk; jelezzük egyelőre, hogy a Bocskay István arcképével ellátott, 120 l. terjedő mű ára 1 k. 20 f.

A szomszédból. A H. Szoboszlón megjelenő „Független Hajduság” című lapnál változás van. A lapot eddig kitűnően szerkesztette Bor János, a lap tulajdonosa Ádám János, pártelnök. A vasárnapi szám jelenti, hogy dr. Justh János, a hajdusoboszlói kerület orsz. gy. képviselője, elvállalta a főszerkesztői állást. Az új főszerkesztő a lap legközelebbi számában fejti ki követendő irányelveit.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— május 14.

Feladott elv — ez a hálás,

Ragaszkodni nem tanácsos!

Igy nem jut számodra állás,

Ugy léssz... királyi tanácsos!

Tulipánkert, tulipánjelvény.

— május 14.

A tulipán virág úgy látszik megfogja a hatását tenni, meg lesz az eredménye annak, hogy itthon a magyar ipart ezentul jobban fogják pártolni, jobban megfogják becsülni.

A tulipánkertbe, díszítve a tulipán jelvényekkel, nap nap mellett több egyesület is belép, még az idegen ajkuak is, bár ezek egy kissé fáznak az eszmétől, ugyanis azt gondolják, hogy ezzel az 6 vallások, nemzetiségük veszélyeztetve lesz.

A dolog pedig nagyon ártatlan, mert itt ellenségeskedésről, országunk lakóinak megkisebbitéséről egyáltalában szó sincs, még inkább arról nem, mintha mi őket le nézni vagy kijátszani akarnánk.

A cél annyira hazafias s már annyira által ment a lelkekbe, hogy maholnap a tulipán kert jelvényeivel együtt nemcsak minden házbán, de minden szivben is gyökeret ver.

Ki kell küszöbölni az idegen cikkeket, — ez hangzik fel most mindenütt az egész országban, pártoljuk csak azt, a mi hazai.

Már nálunk egyes kereskedők ki is akasztották a táblát, hogy:

„Osztrák utazóknak tilos a bemenet.”

Csak néhány helyen lássák meg a vígéc urak ezeket a kiutasító feliratokat, mindjárt észrefogják magokat venni s visszavándorolnak oda, a honnan jöttek.

Nem is lehet másképp ezzel a tolakodó, szemtelen népséggel bánni.

— Ki vele, hogy többet be ne merészen jönni.

Ezt a példát kövessék most kereskedőink, a közönség pedig ellenőrizze a kereskedő portékáját, akkor az eredmény nem is marad el.

—a—b.

A kikapós japán tudós.

Nakamone Akira 32 éves japán földrajz-tanárt kormányja tanulmányutra küldötte. Közben Budapestre is elvetődött a japán tudós, ahol a magyar főváros tanulmányozása közben kinos kaland főhősévé lett.

Vasárnap délután ugyanis az Andrásy-úton meglátott egy csinos leányzó. Utánna vetette magát és sikerült a leányzóval megismerkedni. Bernáth Annuska magánzó volt a csinos hölgy, aki szívesen fogadta a japán udvarlását.

Nakamone Akira a leányt meghívta vacsorára. Sorra járták a különböző mulató helyeket, miközben a legsötétebb Ferenc városba kerültek. — A japán tudós a leányt meghívta a lakására.

A Lónyay-utcán hazafelé tartottak, a mikor a japán szerelmes ajánlatai Bernáth Annuskát nagyon felháborították. A leány egyszerűen faképnél akarta hagyni a földrajztudóst, aki ingerülten támadt a leányra. — Szidta mindenféle nyelven. A skandalumot megunt a nő és pofonította Nakamone Akirát. A japán botjával visszaütötte a nőt. Verekedés közben a japán botja lerántotta a nő aranyláncán függő aranyóráját, amely a földre esett. A leány elkezdett kiabálni:

— Rabló! Gyilkos! Segítség!

A lármára emberek siettek elő. A japán félve a skandalumtól futásnak eredt. — Ez még gyanusabbá tette a dolgot, üldözőbe vették és sikerült elfogni a japánt. Közben a nagy zürkavarban Bernáth Annuska óráját valaki ellopta.

A japánt bevitték a főkapitányságra, ahol Bernáth Annuska azzal vádolta, hogy ellopta az aranyóráját. A rendőrség azonban megállapította a japán ártatlanságát és szabadon bocsátotta. A meggyötört földrajztudós csak hajnalban került haza váci-utca 79. számú lakására.

Megfogadta, hogy ezentúl mérsékelni fogja győzelmi hevét, s a főváros utcáit többé nem vonja be földrajzi kutatásainak körébe.

— **Csillagok találkozására.** Császárok királyok, császár királyi befentesek találkozásáról mikor hasábokat irunk tele, illő pár sorban megemlékezni a magasan fölöttünk álló hatalmasságok összejöveteléről is. Hajdan istenségek gyanánt borult le előttük az emberiség, ma detronizáltak laknak a csendes égi mezőkön, szelid fényt sugározva a hálátlan föld éjszakájába. A vénuszról, meg a Jupiterről van szó, a legszebb, meg a legnagyobb bolygócsillagról, melyek közel egymás mellett járnak most az égbolton s ma éjjel elföldik egymást. A ritka szép égi tünneménynek, melyet a csillagászat nyelvén konjunkciónak neveznek, hajnali 4 óra a pontos ideje. A Jupiter teljesen elföldi a Vénuszt egy pillanatra, aztán tovább halad végtelen útján a világok óriása s elhagyja maga mögött a szerelem ezüstszínű csillagát.

— **Hajduvármegye közigazgatási bizottsága** ma délelőtt 9 órakor tartotta meg havi rendes ülését. Az ülést Wespéry Zoltán nyitotta meg, kit az elnökléssel Andrásy belügyminiszter bizott meg. Elsőnek az alispáni jelentést olvasták fel, mely szerint a vármegyében a közbiztonsági viszonyok jók és a háziállatok között ragályos betegség nincs. Azután az egyes előadók referáltak a vármegye múlt havi közállapotáról. Az ülésen az elnökön jelen voltak: dr. Czeglédy Mihály, dr. Losonczy Álmos, Kiss Ferenc, Padrach Sándor, Brassay Károly, Major Gyula, dr. Magi Gábor, Rásó Gyula, dr. Popper Mór, Pákozdy Sándor, Fauszt Elek, Latinovics Mihály, Csánky Viktor. A közigazgatási bizottság ülésén tudvalevőleg a kir. ügyészek is referálnia kell a megyebeli fogházakról. A mai ülésen dr. Várady Sándor darabont ügyész nem jelent már meg, hanem dr. Udvarhelyi Dezső, az ügyészség vezetője referált. Udvarhelyi a bizottság tagjai örömmel üdvözölték a bi-

zottsági ülés egyébként fél 12 órakor ért véget.

— **Vármegyénk egészségügye.** Hajduvármegye egészségügyi állapota — dr. Losonczy Álmos megyei főorvos jelentése szerint — a múlt hónapban fölötté kedvezőtlen volt. A magas számú halálesetek mellett szokatlanul alacsony a születések száma, ami csekély szaporulatot teremtett. Az uralkodó kóralak különösen a légzőszervek lobosodása. A legtöbb halálesetet a gümőkór és a tüdőlob okozta, de sok esetben görcsök és gyengeség idézték elő a halált. Három községben volt ronesoló toroklob, ugyancsak háromban vörhenybetegedés. Hasihasnyán 23 esetben fordult elő. Két esetben történt veszett eb marása által való betegedés. Négy öngyilkosság történt és 8 halálos szerencsétlenség április hónapban.

— **Meghívó.** A magyar védő-egylet női osztálya a vármegyeház nagytermében e hó 16 án délután 5 órakor választmányi ülést tart. A tagok tisztelettel meghívotnak. Wespéry Zoltánné, a női osztály elnöke. Sesztina Jenő, a helyi egylet elnöke.

— **Adófizetés Hajduvármegyében.** Fauszt Elek pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hónapban már emelkedett a befolyt adók összege, bár még csekély az önként fizetők száma. Április hónapban befolyt összesen 344,229 korona, amibe nemcsak az állami adók, de a bélyeg és dohányilletékek, valamint különböző vámok is benne vannak. Ez az összeg 106 ezer koronával több, mint a mennyi a múlt év áprilisában befolyt. Az adóhátralék ezidőszert Hajduvármegyében egy millió 335 ezer korona. A miniszter négy, a pénzügyigazgató két esetben adott fizetési halasztást.

— **A kellemetlen rikkancs.** Délután 1 és 2 órakor naponta megújuló kellemetlenség éri a kollegium közelébe eső utcákat, a melyekből e miatt már számos panaszzsal kerestek fel bennünket. Ezen kellemetlenséget pedig nem okozza más, mint egy szerfölött öblös, sőt bömbölő hangú ujságelárusító ember. — Egy óra tájt kéréssel megérkezik a rikkancs, orditozása már az utca elejéről hirdeti jövetelét, üvöltve a budapesti krajcáros lapokat és azok főbb szenzációit. A lakók nem merik utcára nyíló ablakaikat nyitva hagyni, senki sem meri a fejét egy kis délutáni szunyadásra lehajtani, a míg a kellemetlen vándor körutja véget nem ér. Mert ez a rabvallató, kiméletlen hang behatol a ház minden zugába, fölver, felháborít mindenkit, egészséges embereket úgy mint a betegeket, a kiknek egy kis pihenésre lenne szükségük. Hát ez mégsem járja. Tiszteljük a nyomtatott betű terjesztésének szabadságát, mi is felháborodtunk, amidőn ez ellen tört a hirlapok utcai elárusítását betöltő darabont kormány, de a szabadság is csak addig szabadság, a míg másoknak a jogai ellen nem tör. Nyugalomhoz pedig joga van mindenkinek. Tessék a lapokat kihordani és elárusítani, tessék azokat ajánlani is hirdetni uton-utfélen, de ne töltsön a rendőrség, hogy az tolokodó módon és idegizgató orditozással történjék. Ajánljuk az egész utcák nyugalomát felzaklató rikkancsot a rendőrség figyelmébe, a mely ő kelmét bizonyosan kifogja oktatni a felől, hogy micsoda hanglétrát szabad használnia üzleti sétájának alkalmából.

— **Baleset építkezés közben.** Lukács Mihály kőműves segéd, Homokkerti lakos néhányad magával javítási munkálatokat végzett a Szent-Anna utca 40. sz. alatti házon. Tető munkálat közben — balesetből, avagy más körülmény közbejötté folytán-e? — négy méter magasságból lezuhant a földre, s fején szenvedett könnyebb sérüléseket. — Hogy a balesetért kit terhel a felelősség, nem tudható.

— **Zuhogó zápor.** Tegnap, vasárnap délután záporozóban gyönyörködtünk, nem nélkülözve a menydörgés és villámlás effektusait sem. A mélyebb fekvésű utcák udvarai, pincéit sok helyen elárasztotta a víz, némely utcákon egész patakok száguldoztak végig. A formális vizáradatok és pocsolyák egyik főoka az volt, hogy a csatorna nyílások bedugultával, a víznek nem volt meg a kellő lefolyása. Nem ártana, ha esőzések idejével ezek tisztántartására is ügyelnének a hatóságok.

— **A vármegye közutai.** Latinovics Mihály, az államépítészeti hivatal vezetője a közigazgatási bizottság mai ülésén referált a vármegye közutainak állapotáról. Eszerint vármegyénk utai jó karban vannak, mert az itt ott jelentkezett hibákat már kiigazították. Az új közigazgatási utakra a kormány 800 ezer korona hitelt engedélyezvén az utak építését a közel jövőben megkezdik.

— **Az új főispán üdvözlése.** A hivatalos lap holnapi száma fogja hozni Wespéry Zoltán alispánhelyettes főjegyzőnek főispánná történt kinevezését, de már is a legszelesebb körből egymást érik az üdvözlők az új főispánál. A kinevezés osztatlan, általános örömet keltett, mert Wespéry személyét mindenütt szeretik s eddigi működése iránt város és megyeszerte elismeréssel adóznak. A személyesen gratulálókön kívül igen sok levélbeli és távirati üdvözlés érkezik az új főispánhoz. A mai napon a többek között Thaly Kálmán, Fireczák gör. kath. püspök és Papp Elek országos képviselő üdvözölték meleghangú táviratban Wespéry Zoltánt.

— **Jelölések a katonai iskolákban.** A városi tanács mai ülésén a Ludovika Akadémiában megüresedett városi alapítványi helyre folyamodók közül sorrend szerint ajánlotta Laczkó Károlyt, Mazó Endrét és Sóvágó Endrét, a katonai főreáliskolában megüresedett alapítványi helyre pedig ajánlotta Vecsey Tibort, Nagy Gézát, P. Nagy Sándort, Nagy Sándort, Szabó Istvánt és Szabó Lajost, akik kitünő eredménnyel végezték eddigi tanulmányaikat. A két alapítványi helyet a tanács ajánlása alapján fogja betölteni a honvédelmi kormány.

— **Népesedés.** A múlt hónapban a vármegyében 570 születés (köztük 22 halvaszületés) volt. Meghaltak 478-an s így a megye lakossága természetesen uton április hóban 70-nel szaporodott.

— **A fazekas-céh emlékei.** Hajdan virágzó debreceni kézművesség, a fazekas mesterség számos régi emléke került újabban a városi muzeumba, a még ma is fennálló fazekas ipartársulat önkéntes elhatározásából. A társulat elnökei Tóth Bálint és Katona József urak letétül átaladták a fazekas-céh 1715-beli ártikulusait, többrendbeli jegyzőkönyveit, régi pecsétnyomóját s kéziratait, valamint a legénytársaság törvényeit. — A céh ládái s táblákat egyelőre még megtartották magoknál. Ezekon kívül Tóth Bálint 3 díszes igen nagy orrost, 1 leleményes formájú agyagkulacsot, 1 nagy tálát és egy csuprot ajándékozott a muzeumnak. Együtt beszámolok az április 15-től május 13-ig érkezett ajándékokról és szerzésekről. I. Könyveket, kéziratokat ajándékoztak: Farkas Andor ur Bernáth-családot érdeklő levelet; Glück Sándor tanuló amerikai hirlapokat; dr. Kardos Samu ur az 1843-44 évi országgyűlés főrendiházának naplóját; Kozma Mihály ur régi körrajtot; dr. Liszt Nándor ur most megjelent néprajzi művét; Löfkovics Arthur ur több rendbeli füzetet. Muzeumok és könyvtárak orsz. szövetségére hivatkozással: Tamásy Béla régi emléke; Özv. Vida Mihályné régi polgári levelet. II. Régiségeket és pénzeket; Kámfeller Károly ur 1849-beli puskagolyót; Komlóssy Miklós 1792-ben készült tulipános ládát s egy hasonló régi tulipános ostáblát; Konrad Gyula ur régi

mérleget, peccsenye sütd nyársat hozzávaló vasmacskával és pisztolyt; Lófkovits Arthur ur Bihartodán talált bronz ekét; Rosnyay Kálmán ur Budapestről Prielle Kornélia eréklyéi közül több darabot, amíg már előbb publikáltunk; Vértessy András ur a Balogh-féle téglagyárban talált népvándorlási üveg, esont és kőgyöngyöket (65 drb.); edénytörédeket; karabély agyát szorított rézlemezt és pénzeket. Gabányi Piroska k. a., Katona József, Kleinfeller Károly, Thamassy Béla urak, Faragó Imre, Kovács János és József, László Sándor tanulók régi pénzeket, Kosuth bankókat. III. Néprajzi tárgyakat: Erszényné asszony és Nagy Sándor cipész mester ur 1—1 régi tányért. IV. Kővületeket és ásványokat Smilovics Mihály tanító és Jubász Gábor urak. Végül vétel után is több érdekes tárgyakat szereztünk; főként néprajziakat. A régiségek közt legértékesebb egy otyasütő vas, amely 1565-ben készült és nemesi címereket ábrázol. Debrecen, május 14. A múzeum óre.

— **Uj dandárparancsnok.** A debreceni honvéddandár új parancsnoka gróf Marenzi Ferenc valáliai örgróf, császári és királyi kamarás, vezérőrnagy tegnap este érkezett Debrecenbe. Az új dandárparancsnoknál, a kinek tiszteletére díszőrséget állítottak, az este tisztelegtek a helybeli főrangú katonatisztek.

— **Társas kirándulás a Booskay kertbe.** Az állami tisztviselők hajdumegyei egyesülete, a debreceni városi dalárdával együtt, május hó 24 én délután a Booskay kertbe családias jellegű társas kirándulást rendez. A nagyarányú kirándulás melyen 4—500 szórakozni vágyó tisztviselői családtag s azok vendégei vesznek részt — meghívó kibocsátása nélkül rendeztetik s a kirándulók szórakoztatására többféle meglepetésekről jó előre gondoskodva van. Így, a kitűnő dalárda közreműködésén kívül nagy élvezetet nyújt a fiatalság részére berendezett nagy fedett terembe a tánc, lesz esetleg versenytekedés és ezt követi a kisebb szórakozásoknak egész serege, a gyakori vasuti közlekedés pedig lehetővé teszi, hogy a délutáni indulással onnét bárki tetszés szerinti időben visszaérkezessen.

— **A homoki szőlők veszedelme.** A homoki szőlőben több helyütt igen nagy számban mutatkozik a kendermagbogár, amely azzal, hogy a ki nem hajtott élőszeget, másrészt a kihajtott kis fakadást bántotta, már is károkat okozott. A földművelésügyi miniszter fölhívására a rovarügyi állomás legelőszerebb irtó módnak ajánlja az apró, kézzel nem szedhető bogárnak baromfival való föltetését. Akinek ez nincs módjában, leghelyesebben jár el, ha a bogarakat a töke alá teregetett ponyvára rázatja és a lerázott bogarat petróleumos vízbe önti. Abol nagyobb tömegben lép föl a bogár, tanácsos a lerázást éjjelenként végezni, mert a kendermagbogár ilyenkor szokott nagyobb számban összeverődni.

— **Intés a kivándorlóknak.** A következő sorok közlésére kértünk fel: Kanadában „The Home seekers Land and Colonization Company Limited” cég alatt egy földparcellázó és telepítő részvénytársaság alakult, melynek célja a földművelő és gazdaközönséget Kanadába leendő kivándorlásra és letelepedésre buzdítani és olcsón vásárolt földterületeket nagy haszonnal hiszékeny közönségnek eladni. Nehogy ebből bárkinek is kára származzék, a fentiekre a város lakosságát ezennel figyelmeztetem és felvilágosítom arról, hogy a cég által eladásra szánt földterület a tengerparttól több ezer kilométer távolságra fekszik és hogy az ottani éghajlati viszonyok honossainkra annyiban nagyon kedvezőtlenek, mivel a tél majdnem 7 hónapig tartó, zord s nagyon hideg. Debrecen, 1906. május 10. Kovács József polgármester. A Bud. Tud. jelent: Utóbbi időben egy állítólag bécsi ágens kivándorlókat verbuvál az ausztráliai Queensland részére.

Tudomásunk szerint az ottani éghajlatot európai ember alig bírja el; ezért eddig az ottani gyarmatosok kiharaiakkal és az ausztráliai szigetvilág benszlötteivel munkáltatták töldjeiket, aminek folytán azután idővel a munkásnép bizonyos rabszolgasági viszonyba süllyedt. Ennek most erélyes intézkedés folytán vége szakadt s mivel a gyarmatosok a munkaerőt pótolni kénytelenek, Európában foboroztatnak kivándorlókat. Óva intünk mindenkit, hogy ezen ügynökök szavainak hitelt ne adjanak, mivel a kivándorlók könnyen hasonló sorsa juthatnak.

— **Felvételek a hadapródiskolákba.** A közös hadseregbeli hadapródiskolában, mint a hivatalos lap mai száma közli, szeptemberben 242 egész ingyenes magyar állami és három magán alapítványi hely lesz üresedésben. — A pályázati és felvételi feltételek a következők: Állampolgári jog a magyar korona országában; testi alkalmatlanság; kifogástalan előélet (kiegészítő erkölcsi magaviselet); szabályszerű életkor, mely a hadapródiskola I. évfolyamára nézve a betöltött 14. évtől a még tul nem haladt 17-ik évig terjed. Az életkor megállapítására nézve szeptember 1-je mérvadó: megfelelő előképzettség. A magán alapítványi helyekre pályázók részéről ezeken kívül igazolása annak, hogy a pályázó az alapítványi oklevélben foglalt különös feltételeknek is megfelel.

— **Halálozás.** Gyuláról jelentik: Somossy Zsigmond gyulai helyettes pénzügyigazgató az éjjel 56 éves korában szívizühűdésben hirtelen meghalt.

— **Kanyarójárvány.** Megemlékeztünk már arról, hogy a megyében március óta kanyarójárvány dul. A múlt hónapban a főorvos jelentése szerint csökkent a járvány s ma már Kabán, Szoboszlón és Püspökadányban is szűnőben van. Április hónapban összesen 308 gyermek betegedett meg kanyaróban, 66 most is beteg, 217 felgyógyult, 25 gyermek pedig kanyaróban meghalt. A járvány elleni védekezésre vonatkozólag a legmesszebbmenő intézkedéseket tették.

— **Pálmai Ilka itthon.** Fiuméből távirják: Ma ideérkezett a Karpathia New-Yorkból. A többi utasok között volt Pálmai Ilka is.

— **Hírek Hajduböszörményből.** A mint nekünk jelentik a hajduböszörményi megyebizottsági tagok egyrésze mai értekezletükön Hajdumegye alispánjaul Somossy Béla hajduböszörményi polgármestert jelölték, megyei főjegyzőnek pedig Pákozdy Sándort. Somossyt Nánáson és Dorogon is jelölték többen. — A tegnapi nagy zivatar alkalmával a bodai szőlőskertek nagyrészt a jégeső elpusztította. A kár igen nagy.

— **A gondos utitárs.** Nagy József, tiszacsegei lakos felszedelőzködött s elment a tiszafüredi vásárra. A vásárosok szerencséje kedvezett neki, s Nagy József — már amint dukál — illuminált állapotban ballagott a vasuti állomásra. Unalmasnak találta a vonatozást, és elaludt. Nagy József boldogan szundikált egy darabig, de annál nagyobb boldogtalanságra ébredt, amidőn észrevette, hogy negyvenyolc koronájának lába kelt. Feljelentette az esetet a csendőrségnél, amely kiderítette, hogy a míg a vásáros hangulatu atyafi a kupéban aludt, egy Kiss József nevű tiszafüredi sertés kupé — aki még Füredről szemmel kísérte már Nagyot — meglopta. Ezt a sikerült financ operációt pedig úgy vitte véghez, hogy az utitársak előtt bemutatta magát, mint Vig István csegei lakost, Nagy Józsefnek

lelki-testi jó barátját, s kijelentette, hogy magához veszi baráti gondosságból a komája pénzét, nehogy elherdálja vagy elveszítse, s majd odaadja neki, ha otthon lesznek. Az utitársak nem mondtak ellene, s az ál Vig István annak módja szerint belenyúlt a „Koma” zsebébe, s annak 48 koronáját atyai jóindulatu gondoskodásból magához kapartotta, s csakhamar meglepett. A nagy barátságáról és Vig Istvánról mit sem tudó Nagy József feljelentése folytán elfogtak a gondos utitársat, s jó barátot, akire kisütötték a tett elkövetését — amit ez kereken tagad, noha több tanu, utitárs vall ellene terhelőleg.

— **A дума nem lakomázik.** Szentpétervárról jelentik, hogy a városi дума által a birodalmi дума és a birodalmi tanács tagjainak tiszteletére tegnap este rendezett lakomán mindössze 40 képviselő jelent meg. Az alkotmányos demokrata párt a városi дума elnökét arról értesítette, hogy nem jelenik meg, mert a birodalmi gyűlés ki-nevezett tagjai is meghívást kaptak, a kik nem népképviselők. Másrészt — ugymond a levél — a munkahiány és az éhínség időszaka nem alkalmas arra, hogy bankettek rendezzenek. Egyébként a városi дума nem képviseli a lakosságot. Hasonló levélben indokolták távolmaradásukat a paraszti képviselők is. Éjjel felé egy néptömeg a mely megtudta, hogy a birodalmi дума az amneszti kérdése felett tanácskozott, a Ma-seillaiset énekelve, végigvonult a Nevszki-prospekten.

— **A szabóknak muszáj hitelbe dolgozni.** A szabómesterek bizonyára nem nagy megnyugvással vesznek tudomást arról az ítéletről, amelyet a napokban hozott egy konkrét esetben a kolozsvári városi bíróság. Egy fiatal kolozsvári ügyvédjelölt ruhát rendelt szabójával részletfizetésben állapodott meg. A szabó azonban a kitűzött határidőre a ruhát nem készítette el, sőt kijelentette az ügyvédjelöltnek, hogy számára egyáltalában nem csinál ruhát, mert időközben megtudta, hogy egyike a legrosszabb fizetőnek. Az ifju jogász nem esett kétségbe, hanem pört indított a szabó ellen, arra kérve a bíróságot, hogy a szabót kártérítés terne alatt kötelezze a ruhának a részletfizetés mellett való szállítására. A napokban volt az érdekes ügyben a tárgyalás s a bíróság az ügyvédjelölt álláspontjára helyezkedve úgy döntött, hogy a szabó a megállapodástól egyoldalulag el nem térhet s ebből folyólag köteles a ruhát a kialakított részletfizetésre elkészíteni. Természetes, hogy a szabó az ítéletben nem nyugodott meg s így az ügyvédjelölt tavaszi öltönye alighanem csak őszre lesz kész, ha ugyan a felsőbb bíróság jóvoltából készen lesz.

— **Humbertné kicsiben.** A nagy Teréz viselt dolgaira emlékeztetnek azok a panaszkok, amelyek egy Milosics Józsefné született Madejovszky Olga nevű asszony ellen érkeztek a budapesti rendőrségre. A följelentések szerint Milosicsné hónapokon keresztül élt az emberek hiszékenységből. Éppen úgy, mint Humbertné, egy nem ítétező örökségre szedte föl előre a kamatokat. Elhitette, hogy egy csehországi nagybácsitól 60,000 koronát örökölt. — A pénz mintha már a zsebében volna, csak éppen ügyvédre és bélyegköltésekre kell neki néhány száz korona. A költséget aztán tiz helyről is felszedte és megszökött. Fuchs Vilma szobaleánytól és Hoffbauer Józsefné házmesternőtől 250—250 koronát, Bényi Verona szakácsnőtől 300 kort., Halwisch Irmától, a Központiszálló szobaleányától pedig 800 kort. csalt ki. Bényi Veronának jutalmul férjet ígért, az

utóbbival pedig elhitette, hogy mágikus hatalma van, amelylyel vissza tudja neki szeretni hűtlen kedvesét. Mikor a hűtlen szerető megházasodott, Halwisch Irma följelentette a szélhámosnót, aki a többi följelentést már nem várta meg, hanem megszökött Berlinbe. Köröző levelet adtak ki ellene.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kiskapuban.

x **A tüdővész gyógyszeréről** a bukk-fakátrány készítmények teljes joggal régi jó hírnévnek örvedenek. Ezen készítmények a legkülönbözőbb alakban használhatók, melyek között legjobb a „Sirolin-Roche”, miután ez a hatásos, ingernélküli és mindenek előtt igen jóízű. Kapható minden gyógyszerárban.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csúsz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányszori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszervu” gyógyszerár. 107—x 46.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olesósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárban, Piac-utca.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Büntény vagy balvégezt ?

Halál a toronyban.

Egy gyermek tragikus esete.

(Saját tudósítónktól.)

— május 14.

Apró gonosztevők rettenetes műve, avagy a megrendítő balvégezt szomorú tragikuma az a megdöbbentő eset, mely most foglalkoztatja az ügyészséget, még rejtély, a titokzatosság teljes homályába van burkolva. Olyannyira különös körülmények között történt az, hogy csak sejteni sem lehet a valót. Kétség és bizonytalanságban vannak még a nyomozó közegek is a tény körül.

Egy szerencsétlen gyermek titokzatos halálesetében folyik a vizsgálat. Hajdunádudvar községben tegnap délután Demjén Sándor tizenegy éves iskolás fiú a templomtoronyban lévő harangkötélre felakasztva taálták. — Büntény áldozata lett, vagy véletlen baleset okozta tragikus sorsát, senki semmi felvilágosítást nem tud adni róla. A gyerek még néhány órával az eset története előtt több pajtásával vígan játszadozott a templom udvarán. Később, — mint társai mondják, együtt ment fel velük a toronyba. Ott folytatták a játékot. Közben egyszerre eltűnt közülük, keresésére indultak és a harangszobában ráakadtak holtan a kötélre csüngve.

Az eset nagyon különös. Képtelenség lenne feltételezni, hogy a tizenegyéves fiú öngyilkosságot követett volna el, de képeletnek is iszonyu a másik lehetőség, hogy a szerencsétlen pajtásai végezték ki. Hihetetlen, hogy suhanekoron alóli apró gyerkőcök ilyen szörnyű bűnre vetemednének. Valószínűbb, hogy a fiú baleset áldozata.

A megejtendő vizsgálat hihetőleg rövidesen világosságot derít az esetre, mely Nádudvaron nagy izgalmat keltett.

SZÍNHÁZ.

* **A színtársulat Nyíregyházán.** A debreceni színtársulat ezen első nyári állomás-helyén megjelent „Színházi Ujság” hírül adja színészeinknek távozásuk után való viselt dolgait. E hó 8-án díszelőadás volt gróf Vay Gábor, szabolcsi főispán belgatása alkalmából, a mikor a „János vitéz”-t adták. A főispánt Zilahi igazgató selyemre nyomott színlappal lepte meg. — *Zilahy Gyula* „A király házasság” c. vigjátékban, *Fóti Frida* a „Nobánts virág”-ban mutatkozott be. Hogy a pártfogás egyelőre nem valami erős, kitűnik az idézett lap következő adomájából:

A hős: (a holdvilágos légyotton) Egyedül vagyunk, drágám?

A hősnő: (a nézőtérre pislant és sóhaj) Majdnem...

Hirdetik a „Gülbaba rózsáit”, május 12-én pedig a „Színházi Ujság” is piros papíron jelent meg, lévén e nap a „Csók pilulák” előadásának a nspja. *Lukács Juliska* és *Szakács Andor* „A bagdadi herceg nő”-ben lépnek fel először. Műsort a lap nem közöl; ezt beküldhetné a direktor ur a debreceni lapoknak, hogy ha akad debreceni ember, a ki a társulat ottani debütjére ki vancsi, kedvenc darabját tekinthesse meg.

TÁVIRATOK.

Gapon holtteste.

Budapest, május 14. Szentpétervárról távirják: A Szentpétervár közelében fekvő Oszerki egyik nyaralójában, amely tegnapig zárva volt, egy férfi holttestére bukkantak, amelyben állítólag Gapon ismerték volna fel.

A szultán enged.

Budapest, május 14. Londonból jelentik: Konstantinápolyból mai kelettel: A szultán re deletére Taba katonai helyőrségét visszavonták.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, május 14.

Buzakinálat és vételkedv csekély. Lanyha irányzat mellett 14,000 métermázsza került forgalomba 5—10 fillérrel olesóbb árakon. Egyébb gabonanemek közül tengeri gyöngye, rozs bágyadt, zab nyugodt, árpa változatlan. Idő: változó.

Buza áprilisra	15.92—94.
Buza májusra	16.30—32.
„ októberre	—
Rozs áprilisra	13.44—46.
„ májusra	18.20—30.
Zab áprilisra	13.10—12.
„ októberre	13.36—38.
Tengeri májusra	13.56—58.
„ júliusra	—
Repece augusztusra	28.00—20

Szerkesztői-posta.

Sz. B. Megirigyelte a multkor közölt rim-gimnasztikát, ön is szolgál nekünk „kanjával.” Ön ugyanis ösmer egy spécit, a ki specialiter a célra készített eszközökkel állit tekebábokat és assa a gödröket, nagy okszerűséggel. Elrettentő például közöljük azon versét, a mely szerint...

„Spéci állit, ás okkal,
Spéciállitásokkal!”

Nem szégyenli Ön, hogy így van? Mult szerkesztői postánkban — természetesen — Izolda és Trisztán olvasandó helyesebben.

„Mért öldökök?” Csak hetek mulva kerit-hetnök sorát, oly nagy a megelőző készletünk!

F. E. Szivesen látjuk és minél gyakrabban kérjük.

Telefon. Bizony a m. t. színházi bizottság szörnyen „blamáta” magát azzal a kirohanásával Imé, mit ír a „Pallas” nagy-lexicon a művésznőről: P. Lukács Juliska drámai színésznő szül. Sztányban. Az orsz. színművészeti akadémia elvégzése után a budapesti Népszínházhoz szerződött, melynek ma is tagja. Jelentősebb színpadi sikereit a Magdolna, Fedora, Bagdadi hercegnő, Betyárkendője, Falu rossza, Becsület, Sodoma pusztulása Cigány, Szökött katoná, Madame sans gene és Buhos pacsirta című darabokban aratta. (XIV. k. 156. l.) Azóta leginkább a kolozsvári Nemzeti Színháznál működött.

78—1906. szám.

Arlejtési hirdetmény

a városi szegényház tagjainak f. 1906. évi ruhaszükségletének biztosítására.

A tekintetes városi tanács f. évi 4867 sz. határozatában nyert utasítás folytán a következő ruházati cikkek beszerzésére f. évi május hó 29-én d. e. 11 órakor a városháznál levő hivatalos helyiségben nyilvánosan felbontandó zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdetek; u. m 30 azaz Harminc darab téli alsó kabát, 60 azaz Hatvan darab téli nadrág, 40 azaz Negyven darab nyári zubbony, 60 azaz Hatvan darab nyári nadrág, 200 azaz Kettőszáz darab férfi ing, 200 azaz Kettőszáz darab lábra való; továbbá a szegényházi 3 felügyelő részére szükséges nyári vászon zubbony, mellény, nadrág.

A szöveteknél és vászonnál a mintatetszés szerint állapitható meg és többféle szövet és vászon mintával is lehet pályázni. Minden mintánál az ár és az árendedmény szóval és számmal kiteendő. Az ingek és lábravalók színe fehér, a nyári ruhák színe a jelenlegihez hasonló, a téli ruhák színe vagy s jelenlegihez hasonló, vagy sötét kék, sötét barna, sötét szürke lehet. A ruhák lakja, szabása, bélése stb. a jelenleg használtakhoz hasonló legyen.

A zárt ajánlatok lepecsételve a felbontásra kitűzött fenti határidőig, a városház, emelet 25. sz. szobájában adandók be a hivatalos órák alatt.

A téli ruhákra beadandó ajánlatokhoz 200 korona a nyári ruhákra és a fehérneműekre beadandókhoz pedig 100—100 korona bánatpénz esatolandó készpénzben, helybeli takarékpénztári betéti könyvben vagy óvadékképes értékpapírban, mely összeg a szállítás elnyerése esetén óvadékkul a vállalati összeg 10%-ára egészítendő ki. Ajánlattevő ajánlatával f. évi június hó 29 ig kötelezettségben marad.

A tanács fentartja magának a jogot, hogy a tett ajánlatok közt szabadon választhasson.

Hiányos, pót vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Debrecen 1906. május hó 12-én.

252—1—1.

Oláh Károly

tanácsnok, a szegényügyi bizottság elnöke.

Magyar Allam Vasutak menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest — Nagyvárád felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárád felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz. —	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	23
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	25
m. á. vasutól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasutól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
3.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	34
m. á. vasutól	d. u.	4	47
vásártérről —	d. u.	4	—
m. á. vasutól	este	7	07
vásártérről —	este	7	—
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — — —	d. u.	4	51
Bestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	46
A d. u. 4 ó. 48 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	d. u.	7	—
(P.-Ladánygy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	3	29
Budapest—Nagyvárád f. gyors	este	6	48
Budapest—Nagyvárád felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárád felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. u.	4	12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely--Szerencs	d. e.	11	31
vásártérre —	reggel	7	33
mávasuthoz	d. e.	7	40
vásártérre —	este	6	22
mávasuthoz	este	6	26
vásártérre —	d. u.	8	29
mávasuthoz	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasuthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Debrecen—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Tavaszi idény.

Építkezéshez: **vasgerendák, porcellan és vaskályhák, konyhák.** Építkezési vasalások. **Méhészeti cikkek és sze számok, minden iparághoz, fürdő-kádak, jég szekrények, vasbutorok, gyermek-kocsik, kertészeti felszerelések, kerti padok és butorok, Minimax tüztöltő készülék, Önműködő ajtózárok, kerítésnek való tuskés sodrony és sodrony fonat.**

Toth Gyula

vasnagykereskedő, Debrecen, 20 és 27.

Klimatikus gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

(Stájerország.)

Nyári üdülő.
IDÉNY:
Május—Október.

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek sziv-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs theropia, pneumatikus kamarák, hidegvizgyógyintézet, szén-savas fürdő, Fango-gyógyimód stb. stb.

Gyógyforások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-János-kut, Remete-forrás.

■ Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a **Fürdőigazgatóság.** ■

Aszódi Mór

rövidáru nagykereskedését

a mostani helyiségével szemben lévő

volt Közgazdasági bank

helyiségébe (Rózsa-utca)

helyezte át.

!

Megkezdődött

a nagy Pünkösdi vásár

ár leszállítással

Női kalapokban, Leány- és fiu-ruhákban

Női confectionban

Rózsa Ignac Kistemplombazár.

Blousok és pongyolák félárban.

Neustein Fülöp Cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

mtpirulák hasonló készítményeknél mindentan etben feljebb becsüendők; mentek minden ekiá as anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredményre használtatván, gyöngöden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák.

Székszerűség

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik kor.15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres 1 egy doboz. Tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 mely 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különöse óvakodjunk. Kérjük hártározottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjeggyel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót” hoz címzett gyógyszerára Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Ödön, Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

● Saját ●
készítményü
sérvkötők,
haskötők,
hátegyenesítők.
Orthopádiai
cikkek,
mértékszerinti ké-
szítése, valamint
szakszertü javítása
el válaltatik.
Nagyválaszték
valódi francia
és amerikai
gumi külön-
legességek
férfi- és női
óvszerekből

SCIIÓN SANDOR

kerztyü, kölszer és orvosi műszertára
Debrecen, Piac-utca 12. szám. Stencinger-ház.

Legdivatosabb
női, uri és gyermek
kezttyük,

Glace és mosható
szarvesbőrből,
valamint selyem és
csipke szövetekből
Harisnya kötök
nadrág tartók nagy
választékban.

1 pár kezttyü
tisztítás vagy
mosás
20 fillér

A tavaszi évad alkalmából van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni a 20 év óta legmegbízhatóbbnak bizonyult mindennemű konyhakerti, virág-, valamint fűmagvaimra.

Ugyszintén állandó nagyválasztékot tartok frissen levágott mindenfaj elővirágból, melyek egyes szálabban, vagy megrendelésre készítek ezekből menyaszonyi mell és minden alkalmi csokrokat, valamint sirkoszorukat.

Saját termésű nyíló virágok és disznóvényeimet a legszebb kivitelben ajánlhatom mélyen tisztelt vevőimnek melyek úgy a Kossuth-utcai üzletemben mint a Ferenc József uti kertészeti telepemen, óriási választékban állanak rendelkezésre a lehető legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések vidékre is a legnyagobb pontosággal, legszebb kivitelben a kívánt időre szállítattunk.

Részletes képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Tömeges megrendelést kér

kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedés Debrecen, Kossuth-utca.

Csikes Ernő férfi szabó

DEBRECEN, Főtér 58. sz. Bank-palota.

Uri, polgári, katonai, papi és mindentéle egyenruhák a legújabb divat szerint készítettnek. — Dus raktár bel- és külföldi szövetekből.

Vidéki megrendeléseket gyorsan eszközöl

A legjobb arc-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZKENOCS,

mely az arcot tisztítja, fehérit és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.
Epe-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használáshoz

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három szíben, fehér, rózsás és krém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYÁS gyógyszerésztárában Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerésztárában

Egy tégely ára
kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Debreceni Vasöntöde és Géplakatosság

raktárhelye Péterfia 73. sz. (volt Bauer-gyár.) Telefon 467. sz.

Parancsok minitárak

hazai, legjobb gyártmányu gazdasági gépekben.

Kiváló hazai- és külföldi különlegességek

tejgazdasági, szőlészeti, borászati- és háztartási gépekben.

Me. Cormick amerikai gépgyártársaság képviselője aratógépek, acél-lókapák, fűkaszalók, szénagyűjtők, zöldtakarmány aprítók tengeriszártépők és benzinmotorokban.

Saját gyártmányu, tökéletes, olesó kútszivattyúk vízfecskezők, kertibutorok, úthengerek, istálló szerelvények, építkezési- és csatornázási vastárgyak.

Vaskályhák, kályhakelek és disznóvénnyek.

A raktár megtekintésére érdeklődők szívesen láttatnak!

273-10-5.

NB. A hadházi utcai gyártelep. (Telefon 46. sz.) Végez minden géplakatos, kazán és műkovácsmunkát; gazdasági gépek szakszertü jutányos javítását; Itatóvályuk, vasszerkezetek, kertrácsokat készítését, stb.